

industrijsko-gospodarski pregled

Uređuju: Hedviga Kveder i Marija-Biserka Jerman

Industrija mlijeka u Pakistanu

Pokrajina Punjab u Pakistanu plodno je zeleno područje pogodno za uzgoj usjeva i stoke, posebno krava i bivola. Pakistan je četvrti najveći proizvođač mlijeka u svijetu, ali nije imao razvijenu industriju mlijeka i mliječnih proizvoda, već samo mala porodična domaćinstva. Sada je uz poticaj države osnovana tvrtka za poticanje i razvoj mljekarstva. Na lokaciji Kabirwala u Punjabu izgrađena je tvornica za preradu mlijeka po najnovijoj tehnologiji Nestléa s najvećim kapacitetom za prijem mlijeka na svijetu, koja može prerađivati 2 milijuna litara mlijeka dnevno. Pri izgradnji tvornice sudjelovala je tvrtka GEA Group. Tvornica radi potpuno automatski uz strogo kontrolirane uvjete. Proizvod odgovara internacionalnim standardima. Očekuje se povećanje kapaciteta na 3 milijuna litara mlijeka dnevne prerade, što će omogućiti izvoz proizvoda.

M.-B. J.

Suradnja Lucite i Mitsubishi Rayon

Tvrtka Lucite International surađuje s poduzećem Mitsubishi Rayon u izgradnji novih tvornica za proizvodnju metil metakrilata u Singapuru i SAD-u. Lucite gradi u Singapuru tvornicu kapaciteta 120 kt, koja će raditi prema Lucitovom Alpha-procesu, koji kao sirovinu koristi etilen. Mitsubishi će izgraditi tvornicu s 140 kt kapaciteta u Teksasu, SAD, u kojem će primjenjivati svoj proces C₄. Time će se do 2009. godine povećati njihovi ukupni kapaciteti za MMA za 260 kt. Partneri će se međusobno opskrbljivati svojim proizvodima. Lucite već ima tvornicu MMA kapaciteta 100 kt u Šangaju, a Mitsubishi kapaciteta 90 kt u blizini Šangaja.

M.-B. J.

Solvay u proizvodnji fluorovih spojeva

Tvrtka Solvay gradi tvornicu za proizvodnju specijalnih kemikalija s fluorom, fluora, sumporova heksafluorida i jodova pentafluorida na lokaciji Onsan u Južnoj Koreji. Izgradnja će stajati 65 milijuna dolara i opskrbljivat će jugoistočnu Aziju, koja predstavlja veliko rastuće tržište za fluorove specijalitete. Solvay Fluor već ima tvornice u Europi i Sjevernoj Americi i to će biti njihova prva tvornica u Aziji.

M.-B. J.

Degussa u proizvodnji baterija

Tvrtka Degussa i japanski Enax poduzimaju zajednički pothvat u odnosu 50:50 u području materijala za proizvodnju litijevih baterija. Degussa dobiva licencu za proizvodnju elektroda za baterije litij-ion. Elektrode će se proizvoditi u mjestu Anqiu u pokrajini Shandong u Kini i opskrbljivat će Enax i druge proizvođače baterija u Aziji. Degussa već proizvodi membrane Separion za keramičke baterije.

M.-B. J.

Glaxo Smith s Vitae Pharmaceuticals

Glaxo Smith Kline surađuje s Vitae Pharmaceuticals u razvoju lijekova za terapiju povišenog tlaka i drugih kardiovaskularnih poremećaja. Vitae je svojom tehnologijom uspjela razviti kemijsku

seriju renin inhibitora. Renin je enzim koji ima važnu ulogu u reguliranju krvnog tlaka.

M.-B. J.

Ticona i polietilen

Tvrtka Ticona gradi u azijsko pacifičkoj regiji tvornicu polietilena ultra visoke molekularne težine kapaciteta 20 kt godišnje, čime će povećati svoju proizvodnju tog produkta na 90 kt godišnje.

M.-B. J.

LG i Dow povećavaju proizvodnju polikarbonata

Zajednički pothvat LG Chem i Dow Chemical u Južnoj Koreji investira oko 100 milijuna dolara za udvostručenje svojih kapaciteta u proizvodnji polikarbonata, čime će se proizvodnja u tvornici na lokaciji Yeosu povećati na 130 kt godišnje.

M.-B. J.

Gradnja tvornice automatiziranih šprica očekuje se 2009. godine

Australski Unilife, koji proizvodi potrošnu medicinsku opremu u splitskom zaleđu namjerava izgraditi tvornicu automatiziranih sigurnosnih šprica. Unilife proizvodi patentirane proizvode Unitract potpuno automatizirane sigurnosne šprice koje u potpunosti sprječavaju prijenos bolesti krvlju, poput side i hepatitisa C. Za svoje sigurnosne šprice Unilife ima tvornicu u Pennsylvaniji.

Otvaranje tvornice planirano je 2011. godine. U tvornici, u koju će se uložiti oko 93 milijuna eura, zaposlit će se oko 450 namještenika.

U svijetu se godišnje proizvede oko 2 milijarde sigurnosnih šprica u vrijednosti 1,7 milijardi eura. Godišnji rast tržišta je oko 20 %. Hrvatska bi s postrojenjem u splitskom zaleđu do 2016. godine dobila izvozni proizvod vrijedan oko milijardu dolara godišnje.

H. K.

Hrvatska: spajanje plinskog sustava s Mađarskom

Glavni izvršni direktor dr. János Zsuga, István Keresztesi, direktor operacijskog sustava mađarskog operatora plinskog transportnog sustava FGSZ Natural Gas Transmission i Branko Radošević, predsjednik uprave hrvatskog operatora plinskog transportnog sustava Plinacro potpisali su pismo namjere o suradnji dviju tvrtki. Cilj je realizirati projekt povezivanja plinskih transportnih sustava Mađarske i Hrvatske izgradnjom interkonekcijskog plinovoda između mađarskog Városfolda i Slobodnice u Hrvatskoj. Također je s predsjednikom uprave HEP-a Ivanom Mravakom potpisano pismo namjere o rezerviranju kapaciteta za transport plina u interkonekcijskom sustavu.

Međunarodni interkonekcijski plinovod gradit će se kao jedinstveni plinovod s fizičkim protokom u oba smjera, a Hrvatska dobiva mogućnost tranzita plina.

H. K.

Slavonski Brod: pogon za preradu građevinskog željeza

Paul Jenc, suvlasnik tvrtke Aurora uložiti će 60 milijuna eura u tešku industriju na području slavonskobrodske Luke. Krajem ove godine započet će gradnja skladišta građevinskog željeza i limova, a u iduće dvije godine trebale bi proraditi valjaonica i čeličana.

Pogoni čeličane i valjaonice bit će opremljeni najsuvremenijom opremom. Materijal, koji će se Savom dovoziti iz crnomorskih luka, prerađivat će se u građevinsko željezo raznih profila.

Planira se izgradnja radionice za antikorozivnu zaštitu i rezaonice lima. H. K.

Slavonski Brod: poslovanje poduzeća Đuro Đaković Montaža

U prva tri mjeseca ove godine Đuro Đaković Montaža poslovala je unutar plana. Prihod je bio niži oko 40 % od planiranog zbog promjene u strukturi poslova i kašnjenja projekata kao npr. u Mađarskoj, dok je u Finskoj kasnila isporuka opreme.

Više od 60 % svojih usluga Đuro Đaković Montaža plasira na tržište Njemačke i ostalih europskih zemalja. U Njemačkoj se očekuje izvršenje plana do kraja ove godine. Mađarskoj cementari ponuđena je demontaža stare konstrukcije jednog postrojenja. Redovno održavanje i godišnje rekonstrukcije ponuditi će se mađarskim cementarama. Takvi se poslovi obavljaju u cementarama u Našicama, Koromačnom i Splitu.

Uočava se porast potražnje za montažerskim radovima. Đuro Đaković Montaža uključila se u projekt autoceste Zagreb–Ploče–Dubrovnik i koridora V. c. H. K.

Bjelovar: tvrtka Hittner d. o. o. izvozi traktore i rezervne dijelove u Ganu

Tvrtka Hittner u vlasništvu Stjepana Hittnera osnovana je 1990. kao obrtnička radionica. Osnovna djelatnost bila je proizvodnja poljoprivrednih strojeva i pružanje usluga u obradi metala.

Godine 2000. kupljena je Tvornica autodijelova TAD u stečaju. U osnovanom poduzeću Metalservis-TAD započela je proizvodnja strojeva za šumarstvo i poljoprivredu. Tvrtka, koja je 2004. godine promijenila ime u Hittner d. o. o., proizvodi šumsku, poljoprivrednu i komunalnu mehanizaciju, autodijelove kao i razne tipove zupčanika i strojnih elemenata.

U idućih pet godina tvrtka Hittner će prema potpisanom ugovoru s tvrtkom iz Gane u tu afričku zemlju izvesti 4000 poljoprivrednih traktora "EcoTrac 30". Uz svaki traktor isporučuje se set priključaka: prikolica, freza "Krtica 115", stražnja kosilica i plug. Ugovor je vrijedan 55 milijuna eura, a stvarna vrijednost mu je 80 milijuna eura budući da je dogovorena prodaja rezervnih dijelova za traktore i priključke u idućih pet godina.

Dogovorena je poslovna suradnja i za drugih 5 godina te se očekuje prihod od 25 milijuna eura za prodaju rezervnih dijelova za traktore i priključke.

Za poljoprivredne traktore zainteresirani su predstavnici iz Alžira, Maroka i Jemena.

U planu tvrtke je proširenje proizvodnih kapaciteta, izgradnja nove proizvodne hale s novom linijom montaže traktora.

Udio izvoza tvrtke sada iznosi oko 19 %. Ukupan prihod bio je povećan za 70 % u 2007. u odnosu na 2006. godinu. H. K.

Končar: proizvodnja niskopodnog vlaka za Željeznice BiH

Predstavnici Koncerna Končar i Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine ugovorili su proizvodnju i isporuku prototipnog niskopodnog elektromotornog vlaka za potrebe željezničkog putničkog prometa u BiH. Vrijednost ugovora je oko 5,3 milijuna eura. Posao će se financirati kreditima hrvatskih banaka. H. K.

ENT: zarada 74 milijuna kuna u prvom polugodištu 2008. godine

U prvih šest mjeseci ove godine Ericsson Nikola Tesla (ENT) ostvario je dobit od 74,2 milijuna kuna, što je 13,5 % više u odnosu na isto razdoblje u 2007. godini. Prihodi od prodaje povećani su na domaćem tržištu 11,4 % (284,3 milijuna kuna), a na inozemnom tržištu 14,7 % (511 milijuna kuna). Na tržištima Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Kosova od prodaje uprihodeno je 218,2 milijuna kuna. Prihodi od prodaje porasli su 87,5 % u odnosu na isto razdoblje u 2007. godini. H. K.

Nova Gradiška: gradnja tvornice autosjedala u 2009. godini

Predstavnici tvrtke Paulana, koja se bavi proizvodnjom sjedala i dijelova sjedala za automobilsku i zrakoplovnu industriju i Immo Industry Group (IIG), belgijski razvojni ponuđač industrijskih nekretnina "po mjeri" potpisali su ugovor o izgradnji tvornice.

IIG uvodi u Hrvatsku novi koncept financiranja, tzv. "off balance", prema kojem će financirati i izgraditi tvornicu koju će Paulina iznajmiti za proizvodnju autosjedala.

Tvornica će se prostirati na površini 21 500 m². Pokrenut će se obrtništvo i malo poduzetništvo na području Nove Gradiške i Brodsko-posavske županije, a zaposlit će se 750 radnika. Očekuje se godišnja proizvodnja od milijun automobilskih sjedala koja će se izrađivati prema inovativnim tehnologijama, konstrukcijskim rješenjima i ergonomskom dizajnu Pauline, koja su patentirana. Paulina je razvila "ultralagano" sjedalo koje je 30–50 % laganije od postojećih. Kupac dobiva uštedu u ukupnoj težini vozila, veći broj podešavanja položaja sjedala, ventilaciju i grijanje sjedala. Očekuje se prodaja ultralaganih sjedala proizvođačima motornih vozila: Volkswagenu, Daimleru, Fiatu, Peugeotu, Citroënu i Renaultu.

Proizvodnja prvih autosjedala očekuje se u posljednjem kvartalu 2009. godine. H. K.

Slobodne zone u Hrvatskoj

U 13 slobodnih zona u Hrvatskoj registrirano je 350 tvrtki koje su uložile oko 2 milijarde kuna i zapošljavaju 7620 radnika. Poduzetnici koji su uložili sredstva u slobodne zone bit će oslobođeni plaćanja PDV-a do ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Poduzetnicima će se povećavati udio u porezu na dobit koji moraju plaćati, a olakšice će se ukinuti do 2017. godine.

Korisnici slobodnih zona moraju biti registrirani u Republici Hrvatskoj za obavljanje gospodarske djelatnosti.

Vukovarski poduzetnici bit će oslobođeni poreza na dobit do 2010., 2011.–2013. godine plaćat će 25 %, a do 2016. 75 % propisane stope, dok će od 2017. plaćati puni propisani porez na dobit. Poduzetnici u brdsko-planinskim područjima će do 2010., plaćati porez na dobit 25 %, a od 2011. plaćat će puni iznos poreza. H. K.

Proizvodi za zaštitu materijala postaju skuplji

LANXESS povećava cijene za biocide

Leverkusen – Koncern za specijalnu kemiju LANXESS AG povećao je do 8 % cijene za biocidne djelotvorne tvari i formulacije za industrijsko konzerviranje. Prema Peteru Weinmar, ravnatelju Business Unit Material Protection Products uzrok tome je u proteklom mjesecima porast troškova sirovina, pomoćnih sredstava, goriva kao i transporta.

Cijene za proizvode koji sadrže djelotvorne tvari na bazi fenola kao npr. Preventol CMK, Preventol BP i Preventol OPP, kao i Preventol B2 povećavaju se i za 5 %. Bronopol i formulacije na bazi Bronopola rastu do 8 %. U području zaštitnih naliča za drvo uslijedilo je već početkom godine povećanje cijena za fungicide do 6 %.

Business Unit Material Protection Products, jedan od vodećih proizvođača i ponuđača biocidnih djelotvornih tvari kao i formulacija za zaštitu drveta, industrijske primjene, dezinfekcijskih sredstava i sredstava za konzerviranje pripada segmentu Performance Chemicals, koji je ostvario promet od 1,97 milijardi eura u 2007. poslovnoj godini. H. K.

LANXESS povećao cijene za tehnički kaučuk

Leverkusen – Koncern za specijalnu kemiju LANXESS AG je prvog travnja ove godine širom svijeta povećao cijene za odabrane sintetske kaučuke. Prema izvještaju Business Unit Technical Rubber Products povećanje cijene iznosi za Buna EP (EPDM) do 100 eura po toni, odnosno, 150 US dolara, za Baypren (CR) do 250 eura, odnosno, 375 US dolara, za Levapren/Levamelt (EVM) do 200 eura, odnosno, 300 US dolara i za Perbunan/Krynac (NBR) do 200 eura, odnosno, 300 US dolara. Prilagodba je uslijedila zbog povećanih troškova sirovina i energije.

Proizvodi od kaučuka se primijenjuju za funkcionalne dijelove u područjima automobilske industrije, proizvodnji nafte, kao i u strojogradnji te građevinarstvu i industriji kablova. H. K.

Povećanje cijena svih kemikalija na bazi fosfora tvrtke LANXESS

Leverkusen – Koncern za specijalnu kemiju LANXESS AG povećao je znatno cijene za sve fosforne spojeve. Razlog za to je u porastu cijene fosfora. Narodna Republika Kina, koja raspolaže s više od 80 % fosfora u svijetu, 20. svibnja ove godine povećala je izvozne poreze od 20 na 120 %. "Ovo šesterostruko povećanje cijene ima neposredni utjecaj na cijenu fosfora u svijetu i prisiljava nas na trenutnu prilagodbu cijene naših proizvoda", objašnjava dr. Oliver

Vollmer, direktor marketinga Business Line Phosphoros Chemicals pri Business Unit Functional Chemicals.

U mnogim kemijskim i tehničkim procesima fosforni spojevi su danas nezaobilazni sastavni dio. LANXESS nudi opsežnu paletu proizvoda baziranih na fosforu, npr. sintetske kemikalije, inhibitori korozije, sredstva za ekstrakciju, sredstva za zaštitu od plamena, otpjenjivače, kao i otapala za različita područja primjene.

Business Unit Functional Chemicals pripada segmentu Performance Chemicals tvrtke LANXESS, a u poslovnoj godini 2007. ostvario je promet od 1,97 milijardi eura. H. K.

IFAT CHINA osuvremenila izuzetno vrijedan okvirni program

IFAT CHINA, koji se održao od 23. do 25. rujna 2008. Shanghai New International Expo Centre, ponudio je u ovoj godini također opsežan i vrijedan okvirni program. Osim tehničko-znanstvenih savjetovanja ponudene su posebne teme, prezentacije izlagača i "B2B-Matchmaking" za izlagače.

Vrhunac okvirnog programa bila su tehničko-znanstvena savjetovanja fokusirana posebice na područja zbrinjavanja vode, otpadne vode, krutih otpadnih tvari, zraka i obnovljivih energija. Organizatori su bili Deutsche Vereinigung für Wasserwirtschaft, Abwasser und Abfall e. V. (DWA) i China Association of Resources Comprehensive Utilization (CARCU).

U okviru posebne teme/savjetovanja o zaštiti okoliša, koja je organizirana u suradnji s bavarskim Ministarstvom za okoliš, zdravlje i zaštitu potrošača, eksperti i vladajuća poglavarstva predstavili su mjere za zaštitu okoliša i tehnologije bavarskog Ministarstva i njihovih partnera.

U posebnom segmentu posvećenom Aziji posjetitelji su dobili osnovne obavijesti i činjenice o azijskom tržištu za okoliš kao i uvid u moguće suradnje s Kinom, Japanom, Južnom Korejom i Vijetnamom s obzirom na relevantna pitanja i problematike vezane uz temu okoliša. Ta aktivnost na sajmu bila je organizirana zajedno sa Saveznim ministarstvom za okoliš, zaštitu prirode i sigurnost reaktora.

Daljnje obavijesti o okvirnom programu sajma IFAT CHINA 2008. nalaze se na internetu: [http://www.ifat-china.com/en/](http://www.ifat-china.com/en/Accompanyingprogram2008) Accompanyingprogram2008.

Osoba za kontakt.

Sabine Wagner, referentica za tisak IFAT CHINA
Marketing & Kommunikation, Investitionsgüter
Telefon: +49 89 / 9 49-20246; fax: +49 89 / 9 49-20249
E-Mail: sabine.wagner@messe-muenchen.de H. K.